

*„Apám körbevitt a műhelyekbe, bemutatott a szomszédos üzletekben.
Ma maximum akkor jön be valaki új, ha kell neki egy csavarhúzó
vagy fogó. De akkor sem biztos, hogy bemutatkozik”*

HA CSAK A HUZZAT HIBÁDZIK

FARKAS FERENC – KÁRPITOS

A MŰLÓ IDŐ NYOMÁBAN

A KÁRPITOS

Még általános iskolába jártam, lehettem talán hetedikes, amikor édesanyám azt mondta apámnak: „Ki kellene cserélni végre a bútorokat!” A terv kész volt, de a megvalósítás elmaradt. Nem a szándékkal volt a baj, hanem a pénzzel, no meg közben a család vezetése meggondolta magát. Maradnak a régi székek, de a huzattal valamit csinálni kellene. Napokkal később feltűnt egy idősebb úr, két táska szerzőszám, furcsa tűzőgépek, apró, kékfejű szegek, barna munkaköpeny. Ő volt a kárpitos. Nos, azóta kicsit több mint húsz év múlt el. A székek persze maradtak, bár kétszer már kabátot cserélt rajtuk a mester.

Novemberi reggel. Csípősen fúj a szél, esik is. Álmosan baktatok a Wesselényi utcában. Az egyik kirakatban jókora fotel. Klasszikus és szép art deco. Csak a huzat hibádzik, Aztán meglátom a cédulát, bútorszövet az üzletben választható. Bent ősz hajú úr. Sportos elegancia, mosolygó szemek, a háttérben karszék, a raktárnak használt galérián epedarugóját mutogató vén fotel, az asztalon néhány régről ismert szerszám és töméntelen mennyiségű kékfejű kárpitosszeg.

— Családi hagyomány. Nyugodtan leírhatja, hogy nálunk ez már-már családi hagyomány - mondja Farkas Ferenc kárpitos, miközben egy apró, barnuló fényképet vesz elő. - Valamikor a háború előtt készült. Apám első műhelyénél, a Szövetség utcában. 1939-ben indította útjára egykori üzlettársával az édesapám. Az első műhely egy pincében volt. Tíz évvel később költözött át a műhely a Nagydiófa utcába, majd 1989-ben, a rendszerváltást követően ide, ebbe az utcai üzletbe. Nyugodtan mondhatom, hogy tősgyökeres erzsébetvárosi vállalkozás.

— *Őn pedig belenőtt a mesterségbe?*

F
A
R
K
A
S

F
E
R
E
N
C

A KÁRPITOS

— Igen, a műhelyben nőttem fel. Talán még négyéves sem voltam, amikor lenyeltem egy jókora szöget. No, ez volt az első találkozásom a „szakmával”. Később nagyobb gyerekként rendszeresen „rendetlenkedtem” a műhelyben. Rugókat csentem el, barkácsolgattam. Mindent, amit egy korombéli gyerek csinált, csináltam én is, tán annyi volt a különbség, hogy a környezet adott volt, és a kárpitosműhely meghatározta az életem további alakulását.

— *Gyermekként is kárpitosnak készült?*

— Ez azért nem volt teljesen egyértelmű. Szerettem a műhelyt, szerettem a bútorokat, a szöveteket, de volt egy másik nagy szerelmem, az autók és az autószerelés. Inkább apai döntés volt. Öten voltunk testvérek, egyedüli fiú vagyok, apám szerette volna, ha én viszem tovább az ipart. Gyerekként sokszor bejártam Rákoscabáról a műhelybe, itt töltöttem a tanonccéveimet. Apám volt a mesterem. Igazából sosem voltam túl jó tanuló, de a szakmát megtanultam. Akkoriban nemigen szerették a kisiparosokat, s ezt néhány tanár érzékeltette is, de a munkámba nem lehetett belekötni.

— *Hogyan emlékszik vissza azokra az időkre?*

— Más volt. Nagyon más. Az ötvenes években, de még a hatvanas évek elején is nehézkesen ment minden. Kiutalásra volt a fa, a szövet, az afrik, és a „maszekot” nem szerették. A hatvanas évek közepétől aztán könnyebb lett egy kicsit. A kiutalási rendszer ugyan megmaradt, de az emberek még csináltattak bútort. Létezett még a gyártás. Kanapékat, foteleket, heverőket csináltunk, időnként teljes garnitúrákat is. Pontosabban a munka kárpitos részét. Akkor még voltak bútorasztalosok. Hozták kosikon a székeket, foteleket. A fa vázakat, mi pedig úgymond befejeztük, aztán kitéttük a kirakatba.

A MÚLÓ IDŐ NYOMÁBAN

A KÁRPITOS

Volt, hogy hetekig nem vett senki, aztán meg szinte kiürült a bolt. Persze akkor is voltak nehezebb hónapok. A január, február soha sem volt könnyű időszak. De akkoriban még lehetett előre vállalni. Voltak komoly megrendelések. Mára, a tucatáru idejében ez közel sincs így, bár mostanában megint egyre többen javíttatnak. Nincs pénzük az embereknek az új, drága bútorokra. Inkább megjavíttatják, áthúztatják a régit.

— *Térjünk vissza egy kicsit a tanoncévekre. Milyen volt akkoriban a Wesselényi utca?*

—Teljesen más. Sok kis műhely, a cipésztől a sámfáson át a kárpitosig. Mára csak egy-két öreg maradt. Mindenki ismert mindenkit. Amikor elkezdtem itt tanulni, apám körbevitt a műhelyekbe, bemutatott a szomszédos üzletekben. Ma maximum akkor jön be valaki új, ha kell neki egy csavarhúzó vagy fogó. De akkor sem biztos, hogy bemutatkozik. Megvolt még a tisztelet, a szakmák becsülete. Ma már iparosok sincsenek.

Ha jobban belegondolok, voltaképpen tökéletesen igaza van. Nincs ma már olyan iparos, akihez csak le lehet menni a műhelybe, nézni, mit csinál, kérdezgetni, rácsodálkozni. Kevés ma már az olyan boltocska, ahol fejmagasságban várakozik békebeli fülesfotel, epedájára vetkőzött szék, békebeli puffocska. No és kevés az emberi szó. Talán abból van a legkevesebb.

— *A tanoncéveknél tartottunk, a hatvanas évek elején*

—Édesapám 1964-ben hirtelen lebetegedett. Át kellett vennem a bolt irányítását. Nem volt egyszerű dolgunk. A pénzügyeket, a „boltot” édesanyám vitte, rám hárult a szakmai oldal. Fiatal voltam, és

F
A
R
K
A
S

F
E
R
E
N
C

A MŰLÓ IDŐ NYOMÁBAN

A KÁRPITOS

---

megesett, hogy a fiatalságom nem jelentett előnyt, hisz a megrendelők a tapasztalt mestereket kedvelték. De aki megbízott bennem, nem csalódott, egyik kuncsaft hozta a másikat. Volt idő, amikor jól ment, volt, mikor rosszabbul, de egy percig sem jutott eszünkbe, hogy bezárjunk. 1979-óta már a saját nevemen viszem az ipart, de édesapám, amíg élt mindig „beszámoltatott”.

— *Egyre kevesebb a kárpitos. Szépen lassan eltűnnek a mesterek, és aki még nyitva van, mind panaszkodik a „rossz időkre”.*

— Volt már sokkal jobb is. Régen még lehetett előre tervezni. Ma már ez szinte lehetetlen. Nehéz kenyér, nehéz igazán jól csinálni, és ma már csak kevesen csinálják jól. Vannak hónapok, amikor alig van munka, de valami mindig akad. Gyártani már alig-alig gyártunk, és egyre több olyan bútort hoznak be, amit igencsak megviselt az idő.

— *Most, hogy ennyire kevés a munka, nem gondolt arra, hogy abbahagyja?*

— Már az is csoda, hogy még itt beszélgetünk. Két éve volt szívinfarktusom. Műtöttek. Felépültem, folytatom. Amíg bírom, kinyit az üzlet. Aztán nem tudom, mi lesz.

— *Nem folytatja senki a családból?*

— Legnagyobb bánatomra nem. Két fiam van, de mindketten más pályát választottak.

F
A
R
K
A
S

F
E
R
E
N
C

A MÚLÓ IDŐ NYOMÁBAN

A KÁRPITOS

Ennyi. Nem több és nem kevesebb. Tagadhatatlan, hogy lenne még mit írni. Farkas úr kicsit olyan, mint a kárpitosok történetírója. Mindent tud a szakmáról, amit tudni lehet és érdemes, és mindent tud a környékről, hisz itt nőtt fel. Mégis leteszem a jegyzetfüzetet. Kimegyek a bolt elé, felhajtom a galériom és rágyújtok. A szél az arcomba fújja a füstöt és az esőt. Percekig állok a kirakat előtt. Bámulom a régi fotelt, és néhány pillanatig úgy érzem visszarepültem az időben. Hallom a kordék kerekeinek csikorgását, a házalók gajdolását. Hangosan csapódik a bolt ajtaja. Farkas úr, hátán egy székkal az autója felé indul.

— Ne haragudjon, de most mennem kell. Le kell szállítanom egy munkát. Ha kérdése van, jöjjön nyugodtan. Itt megtalál.

F
A
R
K
A
S

F
E
R
E
N
C